

ProDemos

Wat doet ProDemos?

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, de provincie, het land en Europa.

Activiteiten

Het hele jaar door organiseren we rondleidingen, debatten, cursussen, programma's voor scholen en andere activiteiten over politiek, democratie en rechtsstaat. Wil je daar meer over weten? Ga naar www.prodemos.nl en abonneer je op onze Activiteitenladder.

Tip:
Bewaar dit
boekje en test
je vrienden en
familie!

Aanrader! Nacht van de Dictatuur

Hoe is het om te leven zonder democratie? Jaarlijks organiseert ProDemos in september de Nacht van de Dictatuur met allerlei lezingen en workshops van journalisten en deskundigen.
nachtvandedictatuur.nl

NACHT VAN DE DICTATUUR

ProDemos
Hofweg 1H
2511AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
www.prodemos.nl

ProDemos PartijenWijzer

Waar sta
jij voor?

Ontdek met welke
politieke partij je het
meest verwant bent

Hoe werkt de PartijenWijzer?

In dit boekje lees je meerdere korte teksten over tien politieke thema's. Neem stelling over de tien thema's door telkens een van de teksten te kiezen.

Kies de teksten die het best bij jou passen. Op de laatste pagina van dit boekje kun je zelf berekenen met welke partij je het meest verwant bent.

1. Economie

A **Systeem moet anders:** de overheid moet de burgers en het milieu beschermen tegen grote bedrijven en banken. Het economische systeem moet helemaal anders, zodat het eerlijker wordt voor iedereen.

B **Overheid moet ingrijpen:** de overheid moet zich met de economie bemoeien om ontwikkelingen te stimuleren en misstanden tegen te gaan. Maar burgers en kleinere bedrijven moeten niet te veel last hebben van regels.

C **Terughoudend met ingrijpen:** in principe zijn burgers en bedrijven zelf verantwoordelijk voor hun economische positie. Soms is het toch nodig dat de overheid ingrijpt in de economie.

D **Geef ondernemers de ruimte:** we moeten af van al die regels en de belastingen moeten omlaag. De overheid moet zich beperken tot haar kerntaken. Geef burgers en bedrijven de ruimte om te ondernemen.

2. Natuur en milieu

A **Milieumaatregelen zijn niet nodig:** we hebben als mens maar weinig invloed op het klimaat. We moeten wel burgers steunen die opkomen voor dierenwelzijn.

B **Economie gaat voor:** milieumaatregelen moeten niet in de weg staan van economische groei. Het maken van groene keuzes is een taak voor de burger zelf, de overheid moet dit niet afdwingen.

C **Groene innovatie door bedrijven:** de mens heeft de taak om goed voor de natuur en het milieu te zorgen. Groene innovatie is bovendien goed voor de economie. Dit is vooral een taak voor burgers en bedrijven. Soms moet de overheid bijsturen.

D **Geleidelijk overgaan op duurzame energie:** Nederland moet zich voorbereiden op de overstap naar duurzame energie en landbouw, en meer aandacht besteden aan dierenwelzijn en biodiversiteit. We moeten wel zorgen dat mensen de veranderingen bij kunnen houden, en dat voedsel en energie betaalbaar blijven.

E **Snel overgaan op duurzame energie:** de manier waarop we met natuur en milieu omgaan is onhoudbaar. Nederland moet snel overstappen op duurzame energie en landbouw, ook al kost dat extra geld. Er zijn strengere regels nodig om dierenwelzijn en biodiversiteit te garanderen.

3. Europese Unie

- A** **EU versterken:** de EU moet sterker en democratischer worden. Nederland kan het niet alleen, Europese samenwerking is de beste waarborg voor vrede, veiligheid, welvaart en het milieu.
- B** **EU is goed, maar hervormen:** de Europese samenwerking heeft ons welvaart en vrede opgeleverd. De Europese Unie moet echter wel hervormen: minder regels en meer democratie.
- C** **EU is goed voor Nederlandse belangen:** met een sterke Europese Unie worden de Nederlandse belangen het best beschermd. De EU moet zich wel beperken tot haar kerntaken: grensbeleid, handel en monetaire stabiliteit.
- D** **EU moet socialer:** de Europese samenwerking moet anders. De EU richt zich te veel op het bedrijfsleven en gaat voorbij aan de belangen van gewone burgers. De lidstaten moeten weer meer macht krijgen.
- E** **Meer macht voor EU-lidstaten:** de EU is nu te machtig. Lidstaten moeten weer meer te zeggen krijgen, en de EU moet zich beperken tot haar kerntaken: grensbeleid, handel en monetaire stabiliteit.
- F** **Nederland uit de EU:** de EU is een mislukt project. Het kost veel geld en Nederland krijgt zelf steeds minder macht. Nederland moet uit de EU stappen en teruggaan naar de gulden, zodat we weer eigen baas zijn.

4. Veiligheid en privacy

- A** **Veel strenger straffen:** Nederland moet veel strenger straffen en harder optreden tegen criminelen, extremisten en terroristen. Geef politie en justitie meer bevoegdheden, zodat ze daadkrachtiger kunnen handelen. Veiligheid gaat boven privacy.
- B** **Strenger straffen:** de straffen moeten strenger en er moet meer aandacht komen voor slachtoffers. De overheid moet meer ruimte geven aan burgerinitiatieven om de veiligheid te vergroten. Veiligheid gaat soms boven privacy.
- C** **Meer daadkracht:** de straffen moeten strenger, maar de opsporing en berechting moet vooral ook daadkrachtiger. Politie en justitie moeten daarom meer geld krijgen. Privacy moet gewaarborgd blijven.
- D** **Effectief straffen:** daders moeten voldoende gestraft worden, maar straffen moeten vooral ook effectief zijn. Privacy mag alleen in uiterste gevallen worden geschonden.
- E** **Preventie en re-integratie:** Nederland is te veel bezig met repressie en controle. We kunnen ons beter richten op de onderliggende oorzaken van criminaliteit en op re-integratie van daders. Privacy mag alleen in uiterste gevallen worden geschonden.

5. Zorg

A **Geen marktwerking meer:** we moeten af van marktwerking in de zorg. Goede en toegankelijke zorg is een taak van de overheid. De kosten hiervoor moeten we met alle Nederlanders delen.

B **Minder marktwerking, geen eigen risico:** enige concurrentie tussen verzekeraars is op zich goed, maar de marktwerking is nu te ver doorgeschoten. Verzekeraars en farmaceuten moeten minder macht krijgen. Daarnaast moeten we het eigen risico afschaffen.

C **Minder marktwerking, lager eigen risico:** enige concurrentie tussen verzekeraars is op zich goed, maar verzekeraars en farmaceuten moeten wel minder macht krijgen. We moeten het eigen risico verlagen.

D **Marktwerking behouden:** het huidige systeem met marktwerking functioneert goed. Dit levert de beste zorg tegen een zo laag mogelijke prijs. Burgers zijn prima zelf in staat om te kiezen welke zorg het beste bij hen past.

6. Defensie en interventie

A **Meer geld voor veiligheid, optrekken met bondgenoten:** een goede defensie is van cruciaal belang voor de veiligheid. Nederland moet daar veel meer in investeren. We zijn het aan de andere NAVO-landen verplicht om zoveel geld aan defensie uit te geven als de internationale norm vereist.

B **Meer geld voor eigen veiligheid:** een goede defensie is van cruciaal belang voor de veiligheid. Nederland moet daar veel meer in investeren. Nederland moet echter terughoudend zijn bij internationale missies, die leveren vaak weinig op.

C **Inzetten voor rechtvaardigheid en veiligheid:** een goede defensie is belangrijk voor de veiligheid. Met vredesoperaties en humanitaire interventies steunen we rechtvaardigheid wereldwijd.

D **Bezuinigen en terughoudend zijn met ingrijpen:** Nederland moet zich richten op vrede en niet op agressieve interventies. Door de krijgsmacht te hervormen en terughoudend te zijn met militaire missies, hoeft er minder geld te gaan naar defensie.

7. Werk en inkomen

A **Werknemers beschermen en armoede bestrijden:** de overheid moet zich hard maken voor werk en inkomen voor iedereen. Zwakkeren moeten worden ondersteund en werknemers moeten meer rechten krijgen. Door rijkere mensen meer belasting te laten betalen kan ongelijkheid en armoede worden bestreden.

B **Werknemers én werkgevers steunen:** het is je eigen verantwoordelijkheid om in je levensonderhoud te voorzien. De overheid moet wel een vangnet regelen voor mensen die het zonder hulp niet redden. Op de arbeidsmarkt moet er een goed evenwicht zijn tussen de lasten en risico's voor de werkgever en voor de werknemer.

C **Belastingen omlaag, weinig overheidsbemoediging:** de belastingen moeten omlaag, dat is de beste manier om mensen aan werk te helpen. Geen overheidsbemoediging bij afspraken tussen werknemers en werkgevers.

8. Medisch-ethische kwesties

A **Bijbelse waarden:** niet alles wat mogelijk is, moet je ook doen. Het is de taak van de overheid om het leven te beschermen. Hierbij moeten we uitgaan van Bijbelse waarden en normen.

B **Terughoudend zijn:** het is onze taak om goed voor elkaar te zorgen. Iedereen moet zich welkom en waardevol voelen. We moeten voorkomen dat mensen zich verplicht gaan voelen om bepaalde medische mogelijkheden te gebruiken.

C **Ruimte geven:** iedereen mag zelf keuzes maken over zijn of haar leven. Medisch onderzoek biedt nieuwe mogelijkheden om lijden te voorkomen of verminderen. Na een zorgvuldig maatschappelijk debat moet de overheid hier ruimte aan bieden.

9. Immigratie en integratie

- A** **Wederzijdse acceptatie:** wederzijdse acceptatie moet centraal staan. Nederland moet stoppen met hameren op integratie. We moeten vluchtelingen en andere immigranten beter behandelen dan nu gebeurt. Zo kunnen we racisme en discriminatie tegengaan.
- B** **Vluchtelingen goed opvangen:** het is onze morele plicht om mensen te helpen die in eigen land gevaar lopen. We moeten vluchtelingen goed opvangen en kansen bieden om te integreren in onze samenleving. Dat is goed voor hen en goed voor Nederland.
- C** **Immigratie beperken:** we moeten onze medemens helpen, maar er zijn grenzen aan wat we aankunnen. We moeten kritischer zijn op wie we binnenlaten en meer vluchtelingen in de regio van herkomst opvangen. Mensen die hier toch komen wonen moeten zich aanpassen aan onze normen en waarden.
- D** **Samenleving beschermen tegen islam:** we moeten stoppen met het binnenlaten van allerlei buitenlanders. Het is niet onze taak om vluchtelingen op te vangen, dat kan beter in de regio van herkomst. We moeten onze samenleving beschermen tegen andere culturen en tegen de politieke islam.

10. Invloed van burgers

- A** **Bindend referendum:** burgers moeten meer invloed krijgen. Daarom moeten zij voortaan onderwerpen kunnen aandragen voor een bindend referendum. De regering is verplicht om uit te voeren wat het volk beslist.
- B** **Bindend referendum in sommige gevallen:** bij belangrijke onderwerpen moeten burgers meer invloed kunnen uitoefenen. Daarom moet het mogelijk zijn om een bindend referendum aan te vragen. Sommige onderwerpen zijn echter niet geschikt voor een referendum.
- C** **Experimenteren met directe democratie:** burgers moeten meer worden betrokken bij het openbaar bestuur. Een bindend referendum is hier echter vaak geen goed middel voor. Daarom moeten we experimenteren met nieuwe vormen van directe democratie.
- D** **Versterken rol volksvertegenwoordigers:** burgers hebben invloed door volksvertegenwoordigers te kiezen. Die nemen politieke besluiten. Het bindend referendum ondermijnt de rol van de volksvertegenwoordiger en is daarom ongewenst.

Hoe bereken je jouw uitslag?

Welke letter heb je bij welk thema gekozen? Kruis dit aan in de tabel.

Bijvoorbeeld: bij thema 1 heb je stelling C gekozen, dan zet je een kruisje over de C bij CDA en bij D66. Ga daarna door naar de volgende stelling.

De partij met de meeste kruisjes past het best bij jou!

	1. Economie	2. Natuur en milieu	3. Europese Unie	4. Veiligheid en privacy	5. Zorg	6. Arbeids- en inkomen	7. Werk en inkomen	8. Medisch-ethische kwesties	9. Immigratie en integratie	10. Invloed van burgers	Totaal	
SOPLUS	B	D	E	D	A	X	A	X	C	A	2	SOPLUS
CDA	X	X	C	B	X	A	B	B	C	X	4	CDA
Christen-Unie	B	E	E	D	X	A	A	A	X	X	3	Christen-Unie
D66	X	E	X	D	D	X	B	X	X	B	5	D66
DENK	B	D	B	X	B	D	A	B	A	X	2	DENK
Forum voor Democratie	D	X	F	C	X	B	X	X	D	A	4	Forum voor Democratie
GroenLinks	A	E	X	X	B	X	A	X	X	C	5	GroenLinks
PvdA	B	D	B	D	B	X	A	X	X	C	3	PvdA
Partij voor de Dieren	A	E	D	D	A	D	X	X	B	2	Partij voor de Dieren	
PVV	D	A	F	A	B	B	X	B	D	A	1	PVV
SGP	D	X	E	A	X	A	B	A	C	X	3	SGP
SP	A	D	D	X	A	D	A	B	X	B	2	SP
VVD	D	B	C	B	D	A	X	X	C	X	3	VVD

Uitslag van de PartijenWijzer

1. Economie
 2. Natuur en milieu
 3. Europese Unie
 4. Veiligheid en privacy
 5. Zorg
 6. Defensie en interventie
 7. Werk en inkomen
 8. Medisch-ethische kwesties
 9. Immigratie en integratie
 10. Invloed van burgers
- Totaal**

B	D	E	D	A	C	A	C	C	A		50PLUS
C	C	C	B	C	A	B	B	C	D		CDA
B	E	E	D	C	A	A	A	B	D		Christen-Unie
C	E	A	D	D	C	B	C	B	B		D66
B	D	B	E	B	D	A	B	A	D		DENK
D	C	F	C	C	B	C	C	D	A		Forum voor Democratie
A	E	A	E	B	C	A	C	B	C		GroenLinks
B	D	B	D	B	C	A	C	B	C		PvdA
A	E	D	D	A	D	A	C	B	B		Partij voor de Dieren
D	A	F	A	B	B	C	B	D	A		PVV
D	C	E	A	C	A	B	A	C	D		SGP
A	D	D	E	A	D	A	B	B	B		SP
D	B	C	B	D	A	C	C	C	D		VVD

Tip: Wil je de PartijenWijzer nog een keer invullen? Op www.partijenwijzer.nl staat een pdf van de uitslagentabel. Print hem zo vaak uit als je wilt!